

Становище

от

Проф. д-р Мая Рашева Рашкова, дм, научна специалност детска стоматология, катедра по детска дентална медицина, зам. декан на НИД и СДО при Факултета по дентална медицина МУ – София, външен член на научно жури

Относно: Конкурс за академична длъжност „ доцент“ – 1 място по научна специалност „Детска стоматология“, за нуждите на катедра - Детска дентална медицина ФДМ – МУ Пловдив, публикуван в Държавен вестник бр.86 от 06.11.2015г.

Конкурсът се провежда в съответствие със Закона за развитие на академичния състав (ЗРАС), Правилника за приложение на ЗРАС (ПРЗРАС) и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности (ПУРПНСЗАД) в МУ – Пловдив.

В обявения конкурс е допуснат един кандидат – **д-р Марияна Милчева Димитрова-Харуил, дм**, главен асистент към катедра - Детска дентална медицина – ФДМ - МУ Пловдив.

Професионално развитие. През 1991г. д-р Марияна Димитрова се дипломира като магистър по дентална медицина в Стоматологичен факултет – ВМИ „Ив.П. Павлов, гр.Пловдив. През 1997г. придобива специалност по детска дентална медицина.

От 09.1993г. до сега работи като асистент към катедра Детска дентална медицина, ФДМ, МУ Пловдив, като до 1997г. е асистент, до 2000г.- старши асистент и от 2000г. до сега главен асистент. Отговорник по учебната работа в катедрата – 2002 – 2005г. и отговорник по СДО от 2008г. досега.

На 16.04.2004г. защитава дисертация на тема „Кариес на ранното детство - епидемиология, рискови фактори и лечение“ и придобива образователната и научна степен „доктор“ - диплома №28960/16.04.2004г. Участва в 1 научен проект финансиран от МУ Пловдив. Член е на КЕ към БЗС, БНДДМ, BASS, НСДДЛ. Владее английски и руски език и много добро ниво на работа с компютър.

Оценка на научно изследователската дейност

Наукометрични показатели:

Д-р Димитрова участва в конкурса с **117** научни труда - **48** реални публикации и научна активност от **69** участия в научни форуми, и участие в **1** научен проект, финансирани от МУ Пловдив.

Реалните публикации на автора се разпределят както следва:

- 1- дисертация и автореферат;
- 1- авторска монография;
- 3-учебни помагала (2 – първи автор, 1 – втори автор)

Статии в научни издания – **43** (1 под печат)

- В български списания, индексирани в Medline – **9** броя (№ 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12);
- В български списания – **25** броя (№15, 16, 17, 18, 19, 20, 23, 25, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43);
  - № 13.1, 22, 24, 26 не се признават поради дублиране в международни списания.
- В международни списания с IR (Scimago Journal Ranking) – **1** брой (№ 3) в International Journal Science and Research, аналогичен наукометричен показател на IF (Journal Citation Reports -Thomson Reuters);

- В международни списания – 8 броя (№ 13, 14, 21, 22.1, 24.1, 25, 26.1, 44).

Д-р Димитрова е самостоятелен автор в 3 (6,97 %) от всички публикации в списания, първи автор в 15 (34,88 %), втори автор в 7 (16,28%) и следващ по ред автор в 18 (42 %) от всички публикации.

Участията в научни конгреси и форуми на д-р Димитрова са 69 (5 не се признават поради повторения цитирани от самия автор). 38 от участията са в международни форуми, а 31 са участия в научни форуми в България.

Първи автор е в 23(33,33%) от участията в научни форуми, втори в 8 (11,59%) и следващ по ред автор в 38 (55 %) научни изяви.

Авторът има 44 цитирания в български издания и 41 (част от които се припокриват но липсва информация кои) в международни бази -Scopus, Web of Knowledge и други. 4 от статиите са цитирани в 12 списания с IF, според автора.

Оценка на научните приноси на Д-р Димитрова

Д-р Димитрова работи в областта на детската дентална медицина и по конкретно - епидемиология на оралните заболявания в детска възраст в пловдивска област, кариес на ранното детство, профилактика на оралните заболявания при деца.

Направление – кариес на ранното детство

Основната тема, която е обект на дисертационния труд на д-р Димитрова е кариесът на ранното детство. Тя прави задълбочено проучване относно епидемиологията, честотата и необходимостта от лечение, както и клиничната картина на кариеса на ранното детство (1, 2, 7, 10, 64, 65, 68, 29, 30, 31, 86, 87, 88) рискови фактори във всичките им аспекти за развитие на кариеса на ранното детство (12, 18, 37, 65, 71, 72, 74, 78, 79, 92)*оригинален принос*. Създаден е модел за оценка на риска на кариес на ранното детство и се направи препоръка за обстойна оценка на риска, което също е *оригинален научен принос* (28). Направено е проучване на киселинната устойчивост на емайла при 3-годишни деца от Пловдив, за първи път в България при временни зъби (20, 20.1)*оригинален принос*. Проучва се приложението на компомери като метод на лечение на ЕСС (24, 24.1) *принос с потвърдителен характер*.

Направление – епидемиологични проучвания на зъбен кариес в детска възраст

Д-р Димитрова участва в множество епидемиологични проучвания на зъбен кариес в пловдивска област, като целите на проучванията са различни – актуализиране на данни, изследване на симетрия в засегнатите от кариес зъби, изследване поляризация на кариеса в детски контингенти, изследване на кариеса при деца до 3г., при временни зъби, при постоянни зъби (1, 2, 4, 6, 10, 13, 51, 21, 39, 110, 16, 17, 53,6, 8, 15, 19, 23, 50, 59, 61, 66,76) *принос с потвърдителен характер*.

Направление – профилактика на оралните заболявания при деца

Проведени са клинични проучвания за определяне на плакопочистващо и плакоинхибиращо действие на детски зъбни пасти „Добро утро”, „Добър вечер”, „Хипо”, „Флусил” (48, 54, 58, 62). Проучване за концентратията на Са, Р, F и Са/Р съотношение при апликация на минерализиращи и флуорни средства, чрез емайлова биопсия (49, 53).

Авторът участва в екип за проучване на зъбна флуороза в неендемични райони и връзката му с зъбния кариес. (11, 26, 27,83, 84, 85).

Проучва се епидемиологията, етиологията, диагностиката на моларно-инцизивната хипоминаризация (35, 95, 98,103, 104, 108). Проучват се заболяванията на децата до 3 години и приема на антибиотици като рисков фактор за поява на МИХ и се акцентира вниманието именно на ранното боледуване при децата(114).

Проучва се влиянието на оралната хигиена и честотата на зъбния кариес (89, 105), орално-хигиенните навици при деца с астма (41, 106, 112, 113), орално-хигиенния статус при деца лишени от родителски грижи (89) *принос с потвърдителен характер*.

Направление - заболяванията на лигавицата и пародонта при деца

Изследва се състоянието на лигавицата и пародонта при ученици от Пловдив и някои селища на Пловдивска област и връзката между гингивалния и орално-хигиенния статус (38, 39, 40), като се изследва корелацията между възпалителните изменения на гингивата и интензитета на кариеса на постоянните зъби при ученици от Пловдив и Пловдивска област (40, 111). Прави се проучване на периодонталния статус на бременни от Пловдив и региона (94) *принос с потвърдителен характер*.

Направление – анкетни проучвания

Проучва се мнението на стоматолози относно стоматологично лечение на деца до 3-годишна възраст (9,70); мнението на родители, акушер-гинеколози, педиатри за флуорната профилактика (32, 90, 91, 93); мнението на дентални лекари по отношение на лечението на постоянни зъби с незавършено кореново развитие (25, 25.1, 82); познанията на бременни и майки за храненето и оралната хигиена като рискови фактори за ЕСС (33, 72); мнението на дентални лекари относно хомеопатията и връзката и с денталната медицина (36, 100); мнението на лекари, относно въпроси, свързани с редките заболявания (99); познанията на дентални лекари в България относно насилие над децата (3) мнението на дентални лекари относно най-често използваните средства за obtуриране на временни и постоянни зъби при децата (115) Изброените проучвания имат *информативен характер*.

Литературни обзори

Прави се обстоен литературен преглед на проблема за насилието над деца и връзката му с денталната медицина (42, 43).

Казуистика

Публикувани са случай на фиброматозен епулис при дете на 14 години - съвместен подход между детските дентални лекари и оралните хирурзи за лечение (34, 96). Разглежда се единичен случай на зъби близнаци на 14 годишен пациент и се прави план на лечебен подход (116). Проучва се употребата на диоден лазер за корекция на лабиален френулум при деца в помощ на денталната практика (44, 102).

Учебни помагала

Разработени са на съвременно ниво тестове предназначени да подпомогнат самоподготовката на студенти по дентална медицина по детска дентална медицина 1-ва част на български и английски език (45, 46, 47).

В заключение може да се каже, че д-р Димитрова проявява добра научна активност през годините, работи предимно в колектив, а основните й оригинални научни приноси са в областта на дисертационния й труд, свързани с кариеса на ранното детство.

Оценка на учебно- преподавателска дейност

Д-р Димитрова има 23 години стаж, като преподавател по детска дентална медицина. Тя участва в практически упражнения по предклиника и клиника на детската дентална медицина, профилактика на оралните заболявания, както и в обучението на стажанти и специализанти. Учебната й натовареност е над приетата норма от ФДМ- МУ Пловдив. През последните години изнася и по няколко лекции на година. Участва в продължаващото обучение на БЗС, участва в симпозиуми на НСДДЛБ.

Заклучение: Д-р Димитрова е напълно изграден преподавател с изявени научни интереси и приноси от научна дейност в развитието на детската дентална медицина у нас. Изпълнени са наукометричните изисквания за заемане на академична длъжност „доцент” според правилника за приложение на ЗРАС в МУ Пловдив.

Въз основа на направения анализ на дейността на кандидата **д-р Марияна Милчева Димитрова-Харуил, дм**, участваща в настоящия конкурс за присъждане на академична и

научна степен „доцент” - 1 място, по научната специалност „Детска стоматология” за нуждите на Катедрата по детска дентална медицина при ФДМ- МУ Пловдив, предлагам да бъде присъдена академична длъжност „**доцент**”.

Потвърждавам, че са спазени всички изисквания на действащия в момента Закона за развитие на академичния състав и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности (ПУРПНСЗАД) в МУ – София.

11.03.2016г.

Подпис:

